

Prasības būvniecības atkritumu apsaimniekošanai un to izpildes kontrole

**Lilija Dukaļska
Valsts vides dienests**

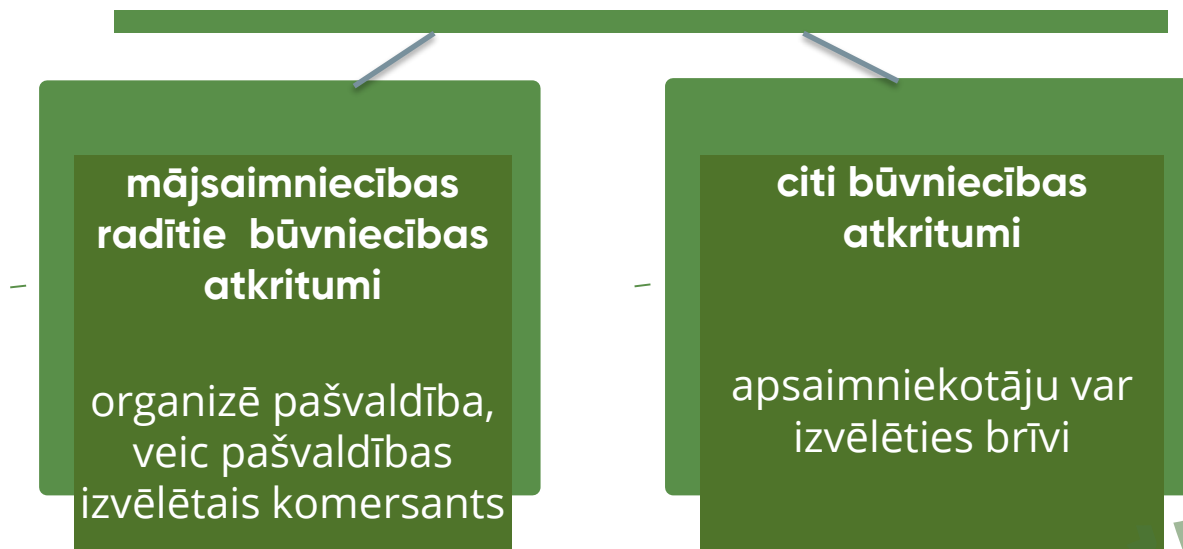
01.04.2022.

Būvniecības atkritumi —
atkritumi, kas rodas
būvdarbos un būvju
nojaukšanas procesā

Atkritumu klasifikatorā ([MK noteikumi Nr.302](#))
apzīmēti ar 17. nodaļas klasēm

Būvniecības atkritumu apsaimniekošanas organizēšana

Būvdarbos rada

**Būvniecības
atkritumus**

**NODOD ATKRITUMU
APSAIMNIEKOTĀJAM**

**Atkārtoti
izmantojamus
materiālus to
sākotnējam
izmantošanas
mērķim**

**Otrreizējas
izejvielas
(būvizstrādājumu
s)**

**Dabas resursus
(ražošanas
blakus
produktus)**

Būvniecības atkritumu samazināšana

Veicot būvdarbus, atkritumu apjomu pēc iespējas samazina:

- ✓ Plāno iegādes tā, lai neveidojas pārpalikumi, kas nav derīgi turpmākai izmantošanai
- ✓ Nojaukšanas darbus veic tā, lai palielinātu tādu materiālu daudzumu ko iespējams izmantot atkārtoti (ar vai bez papildus sagatavošanas)
- ✓ Atkritumus šķiro pa materiālu veidiem, lai varētu tos nodot pārstrādei

⊗ **Nepieļauj bīstamo atkritumu sajaukšanu ar pārstrādei vai reģenerācijai derīgām atkritumu plūsmām**

Būvniecības atkritumu šķirošana

Turpmākās apsaimniekošanas uzlabošanai dalīti vāc:

- ✓ koksni
- ✓ minerālus saturošas frakcijas (betons, ķieģeļi, flīzes u.c.)
- ✓ metālus
- ✓ stiklu
- ✓ plastmasu
- ✓ apmetumu

ⓘ Atsevišķi uzkrāj jebkuru bīstamo atkritumu veidu, t.sk. būvmateriālu iepakojumu, kas piesārņots ar bīstamām vielām

⊗ **Neveido jauktus, nešķirotus atkritumus!**

Būvniecības atkritumu uzglabāšana

- ✓ tikai objekta teritorijā, piemērotā vietā
- ✓ 3 mēnešus
- ✓ tādos daudzumos, kas nerada kaitējumu videi vai draudus cilvēku veselībai

! organizē regulāru izvešanu, ja ierobežotas uzglabāšanas iespējas

✗ neveido atbērtnes ar objektu nesaistītās vietās, atkritumus var uzglabāt tikai vietās, kurām ir saņemta atbilstoša atļauja

Būvniecības atkritumu reģenerācija un izmantošana objektā

- ✓ Tikai, ja paredzēts būvprojektā un to ļauj faktiskie apstākļi
- ✓ Pirms reģenerācijas uzsākšanas ir zināms reģenerētā materiāla izmantošanas mērķis un nepieciešamība:
 - objektā, kurā notiek būvdarbi un atkritumu reģenerācija
 - citā objektā
- ✓ Nodrošina būvizstrādājumu kvalitātes prasības

⚠ Neaizstāj pienācīgu atkritumu apsaimniekošanu!

Būvniecības atkritumu izvešana tilpju aizbēršanai

- ✓ Pienācīgi sagatavoti atkritumi
- ✓ Zināma izmantošanas vieta
- ✓ Izmantošana ir paredzēta būvprojektā vai derīgo izrakteņu ieguves projekta rekultivācijas darbu sadaļā

Atkritumi nododami apsaimniekotājam, ja:

- atkritumiem nepieciešama papildus apstrāde
- nav saskaņotas izmantošanas vietas

Atkritumu apsaimniekotāja izvēles kritēriji

Derīga atļauja

- Terminš & finanšu nodrošinājums
- Atkritumu klases un apjomi (t.sk vienlaicīgā uzglabāšanā);
- Nav kontrolējošo iestāžu noteiktu darbības ierobežojumu

Izsniegtās atļaujas un licences
VVD reģistru vietne

 data.gov.lv

Apsaimniekošanas darbības organizācija

- Reģenerācijas darbība (pagaidu vai gala pārstrāde)
- Reģenerācijas efektivitāte
- Atkritumu uzglabāšanas ilgums pirms reģenerācijas
- Atkritumu uzkrāšanas risks/nepietiekama jauda

Reputācija

- Kas izskanējis publiskajā telpā
- Iesaistītās personas

1. BBNA radīšana

2. Dalītā vākšana

Uzglabāšana
objektā pirms
nodošanas
reģenerācijai /
apglabāšanai

Sagatavošana
atkārtotai
izmantošanai /
reģenerācijai

Izvešana no
objekta

Reģenerācija
objektā (t.sk. tilpju
aizbēršana)

Sagatavota
materiāla izvešana
no objekta
reģenerācijai

Pārstrādes
reģenerācijas
vietas

Apglabāšanas
vietas - sadzīves,
inerto vai bīstamo
atkritumu poligons

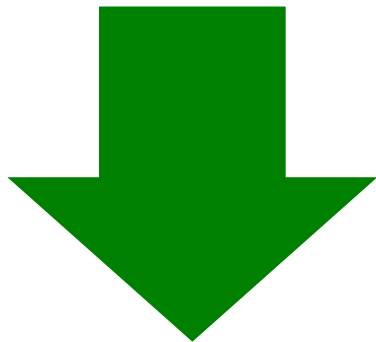
Saskaņota
izmantošanas
vieta (t.sk. tilpju
aizbēršana)

Būvniecībā radušos atkritumu plūsma BIS pusē

Būvniecības plānošana	Būvniecības process	Nodošana ekspluatācijā
Plānotie būvniecības atkritumi	Atkritumu deklarēšana un pārvaldīšana būvniecības gaitā	Faktiskie atkritumu apjomi
✓ Būvniecības ieceres iesniegumā ✓ Paskaidrojuma raksta iesniegumā	✓ Būvdarbu žurnālā: Atkritumu nodošana apsaimniekotājam Izvešana uz rekultivējamu objektu Reģenerēšana materiālā	✓ Apliecinājuma iesniegumā ✓ Atzīmē par būvdarbu pabeigšanu
Ticami, atbilst iecerei	Dati sakrīt ar APUS	Pierādāmas paziņotās darbības

Būvniecības atkritumu plūsmas kontrolē

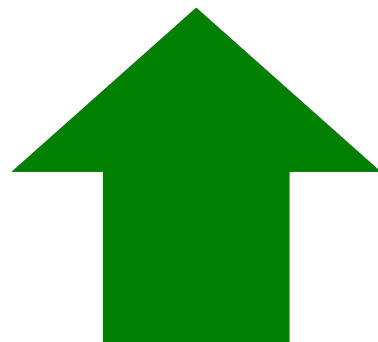

Valsts vides
dienests

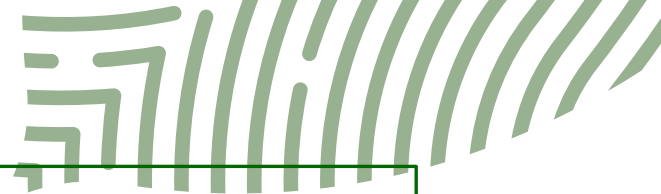
Pieņemot ekspluatācijā
apstiprinās uzrādītā
informācija

*Datu sakritība žurnālos, APUS, Atkritumi 3
Ticami, iecerei atbilstoši atkritumu apjomi*

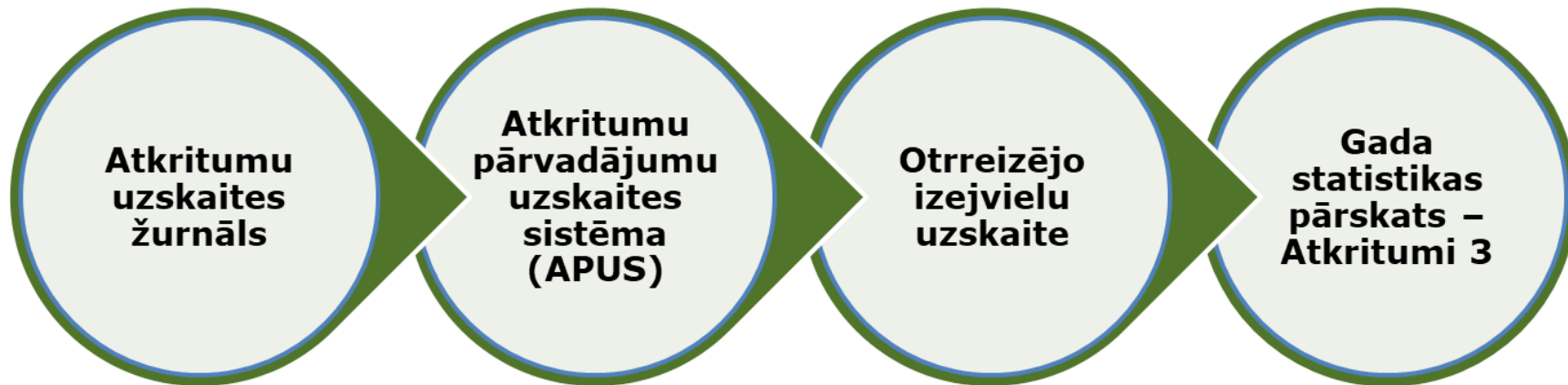
Būvvalde

Informācija par atkritumu plūsmu

BIS

ATĻAUJA

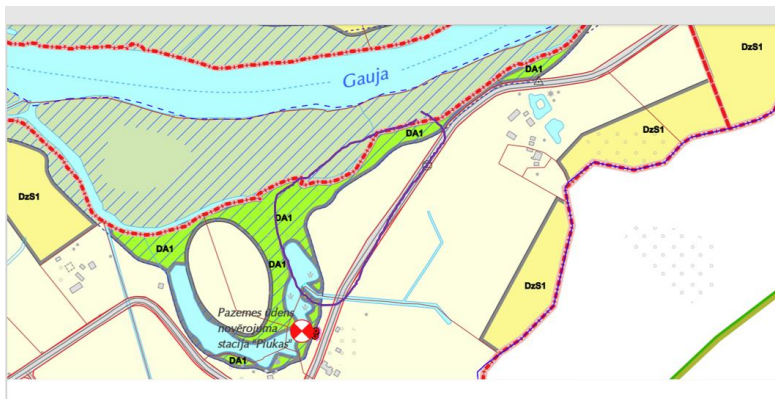
Applūstošas teritorijas

Applūstoša teritorija -

ūdensteces ieļejas vai
ūdenstilpes ieplakas daļa, kura
palos vai plūdus pilnīgi vai daļēji
applūst un kuras platums
ūdensteces vai ūdenstilpes
aizsardzības nolūkos tiek noteikts
vietējās pašvaldības teritorijas
plānojumā atbilstoši šā likuma
7.panta sestajā daļā noteiktajai
metodikai.

Virszemes ūdens objektu aizsargjoslas -
nosaka ūdenstilpēm, ūdenstecēm un
mākslīgiem ūdensobjektiem, lai
samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi
uz ūdens ekosistēmām, novērstu erozijas
procesu attīstību, ierobežotu saimniecisko
darbību applūstošajās teritorijās, kā arī
saglabātu apvidum raksturīgo ainavu.

Teritoriju sakārtošana un labiekārtošana, kas sevī ietver reljefa izmaiņas virszemes ūdensobjektu **applūstošajās teritorijās, nonāk pretrunā** ar Aizsargjoslu likumā noteikto applūstošo teritoriju aizsardzības mērķi, kas ir vērsts uz to, lai pēc iespējas saglabātu applūstošās teritorijas neskartas, nenotiktu iejaukšanās tajās un netiktu traucēti dabiskie procesi, arī netiktu radīta ietekme uz bioloģisko daudzveidību.

Preklikumīga teritorijas uzbēršana konkrētu īpašumu neatbrīvo no Aizsargjoslu likuma 37.panta pirmās daļas 4.punktā noteiktajiem apgrūtinājumiem.

Šādos gadījumos, pat sniedzot aktuālu topogrāfisko teritorijas uzmērījumu un LVĢMC izziņu par applūstošās teritorijas augstuma atzīmēm īpašuma robežās, **nav pieļaujama applūstošās teritorijas statusa noņemšana īpašumam.**

Tilpju aizbēršana un derīgo izrakteņu ieguves vietu rekultivācija

Ministru kabineta 2021.gada
26.oktobra noteikumi Nr.712
“Atkritumu dalītas savākšanas,
sagatavošanas atkārtotai
izmantošanai, pārstrādes un
materiālu reģenerācijas
noteikumi”

Izrakto tilpju aizpildīšana:

ir jebkāda reģenerācijas darbība, lai piemērotus atkritumus, kas nav bīstami, izmantotu izrakto teritoriju atjaunošanai vai inženiertehniskām vajadzībām ainavu veidošanā vai būvniecībā (izraktu tilpju aizpildīšanā).

**Izmantojot atkritumus izrakto tilpju
aizpildīšanai, nodrošina:**

AIZSTĀŠANU

citu materiālu, kuri nav atkritumi

PIEMĒROTĪBU

izmantotie atkritumi ir piemēroti

MINIMĀLU DAUDZUMU

atkritumu daudzums ir ierobežots līdz absolūti
nepieciešamajam

KVALITĀTI

atkritumi atbilst normatīvajiem aktiem par augsnes un
grunts kvalitātes normatīviem

Tilpju aizbēršanas pamatotība

- ✓ būtu notikusi izmantojot citus materiālus
 - ✓ tā ir pamatota, lietderīga un nepieciešama turpmākai teritorijas attīstībai
 - ✓ nav iespējama pienācīgi sagatavotu atkritumu atkārtota izmantošana vai pārstrāde
-
- ✗ **neaizstāj atkritumu apglabāšanu poligonā**

Tilpju aizbēršana ar atkritumiem var notikt

- ✓ paredzēta būvniecības dokumentos
- ✓ paredzēta derīgo izrakteņu ieguves projektā
- ✗ **applūstošās teritorijās būvniecība un teritoriju uzbēršana ir aizliegta**

Derīgo izrakteņu ieguves vietu rekultivācijas mērķis

- ✓ novērst draudus cilvēku veselībai un dzīvībai
- ✓ novērst draudus apkārtējai videi
- ✓ nodrošināt pilnvērtīgu ieguves vietas turpmāku izmantošanu pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas
- ✓ sekmēt ieguves vietas iekļaušanos ainavā

Pašvaldība pārrauga rekultivācijas gaitu

Rekultivācijas veidi:

- ✓ Sagatavo izmantošanai lauksaimniecībā vai mežsaimniecībā
- ✓ Izveido ūdenstilpes
- ✓ Sagatavo rekreācijai
- ✓ Sagatavo izmantošanai citā veidā, piemēram, **ieguves vietas daļēja vai pilnīga aizbēršana, sagatavojot vietu rūpnieciskās teritorijas attīstībai**

Derīgo izrakteņu ieguves vietu rekultivācija

Rekultivācijas veidu saskaņo ar pašvaldību, **nepārprotami norādot, kādus atkritumus izmantos aizbēršanā**

Rekultivāciju uzsāk gada laikā pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas vai paredz un veic vienlaikus ar derīgo izrakteņu ieguvi

Paldies par uzmanību!